

CUPRINS

1. Despre Timp	13
2. Despre Dumnezeu	55
3. Dumnezeuul copilului și copilul lui Dumnezeu	87
4. Sfârșitul lumii	121
5. Despre Om, sau tragedia manusului	161
6. Comedia manusului	191
7. Despre mine însumi și despre EU. Arta autoamăgirii	203
8. Întâlnirea cu Maestrul	231
9. Treptele cunoașterii eului. Copilul, cămila și leul	313
10. Eul universal. Omul Zorilor	357
11. Mărturiile unei „broscuțe din fântână“	419
12. Înțelesul spiritual al rugăciunii „Tatăl nostru“	481

1. Despre Timp

Înainte de a încerca să-mi dau seama în ce privințe m-am schimbat, să vorbim mai întâi despre Timp.

Acesta este un lucru important, pentru că face parte din cunoașterea de sine.

Cum totul se schimbă, pe dinăuntru și pe dinafară, ar trebui să știu nu doar cine sunt, ci și în ce punct mă aflu.

Trecut, Prezent și Viitor: aceasta este direcția Timpului.

Dar din ce cauză?

Expresii precum „doar așa“ sau „așa-i normal“, nu există pentru cel care gândește.

Nici măcar în lucrurile de căpătâi.

Răspunsul la întrebare a fost dat cândva de cea de-a doua lege a termodinamicii. Aceasta vorbește despre *entropie*, ceea ce înseamnă că ordinea oricărui sistem închis al universului tinde spre dezordine și dezagregare. Dacă pui o picătură de cerneală într-un pahar cu apă, conturul picăturii se destramă, se întinde treptat și în final se dizolvă: moleculele stropului de cerneală duc o luptă pierdută cu moleculele apei, până când picătura se descompune și moare, iar apa din pahar va căpăta o nuanță de albastru pal. Structura moleculelor care alcătuiesc picătura albastră se destramă și în locul ei ia naștere un lichid unitar, omogen: acest fenomen a fost denumit *entropie maximă*.

Așa se dezagregă un grup de molecule, o ființă, un obiect, pietrele, stelele, până și universul. Totul este trecător, nimic nu se poate autoconserva: mic și mare se îndreaptă spre descompunere. Nici corpul nostru nu se poate menține decât șaiszeci-șaptezeci, în cel mai bun caz o sută de ani: până la urmă se descompune, se desface în elementele lui constitutive; ceea ce „s-a născut din țărână“ devine din nou țărână – materia Pământului nostru este alcătuită din moleculele descompuse ale bilioanelor de morți. Chiar și durata vieții Pământului nostru și a sistemului solar este limitată, pentru că legea entropiei duce tot ce există spre desființare.

Experiența noastră ancestrală a văzut și a trăit această entropie din interior și din exterior și a numit-o Timp. Direcția lui progresează dinspre ordinea interioară spre dezagregarea exterioară, dinspre cosmos spre haos. Ceea ce s-a născut în trecut, în prezent se luptă amarnic pentru a se menține și, până la urmă, va fi înghițit de viitor. Acesta este destinul trupului nostru, al eului nostru terestru, al tuturor dorințelor, speranțelor noastre – și acesta este destinul întregului univers.

Tot ce este material, există în timp.

Îmbătrânim, prietene, și până la urmă pierim cu toții: aceasta este entropia.

Cu alte cuvinte: este Timpul, care, din trecut, prin prezent, trece spre viitor.

Dacă vezi într-un film cum, într-un pahar cu apă colorată în albastru pal, apa și lichidul albastru se despart, dacă vezi cum cerneala se separă treptat de apă, până când se îngroașă și devine o picătură rotundă pe suprafața acesteia, știi sigur că pelicula a fost montată pe dos: ai călătorit din prezent spre trecut, în sensul opus entropiei aflate în progres, pe un drum invers, pe care încă nu ai pășit.

Vremelnicia este tema principală nu numai pentru știință, ci și pentru artă. Părerea multor gânditori iluștri este aceea că opera de artă nu este decât un act de împotrivire în fața pieirii.

Este oare chiar adevărat?

Dacă lumea nu ar fi fost creată de Dumnezeu, răspunsul ar fi afirmativ, pentru că zi de zi constatăm acest lucru.

Însă, în același timp știm că natura nu doar îmbătrânește și piere, ci, odată cu primăvara, *renaște*. Mai mult, zi de zi și clipă de clipă, se regenerează! Celule moarte ale trupului tău sunt înlocuite de celule noi, tinere, tu însuși renaști în fiecare zi; în mai tulpina uscată înverzește, câmpia moartă se îmbracă în verde, în galben-auriu, pământul înflorește, crengile cenușii înmuguresc și înfrunzesc, printre frunzele nou-născute cântă păsările, cimitirele se colorează, deasupra mormintelor adie miresme proaspete, îmbătătoare: în locul Morții, Viața începe să trăiască din nou, în tine se nasc dorințe și credințe noi: din trecut simți renăscând în tine copilul pur, adolescentul, tânărul care ai fost cândva.

Mintea omului se izbește mereu de faptul pieirii, dar și de cel al vieții renăscute.

În secolul douăzeci fizica a surprins lumea cu descoperirea senzațională că, în lumea atomilor subdivizați, mai mici decât moleculele, cea de-a doua lege a termo-dinamicii, entropia, *nu este valabilă!* După cum se spune, la nivelul cuantic, noțiunile de trecut, prezent, viitor nu sunt aplicabile. Astfel, se poate întâmpla ca efectul să preceadă cauza sau ca ceva, care acolo se produce concomitent, să fie desfăcut de conștiința noastră în trecut, prezent și viitor, pentru că noi suntem cei care le percepem în această ordine. Cu alte cuvinte, timpul nu există în eveniment, ci doar în conștiința noastră limitată.

Aici se îmbină fizica cu psihologia, cea din urmă sesizând de mult caracterul relativ al timpului. De exemplu, visăm că a luat foc casa, cărăm apă cu găleata și cana, strigăm după ajutor, chemăm disperăți pompierii, dar aceștia nu vin, acoperișul este deja în flăcări, ne salvăm avutul, aruncăm pe fereastră saltele fumegânde, când, după foarte mult timp, auzim talanga vechii mașini de pompieri: un pompier cu coif bate în clopotele de alamă aflate deasupra motorului... Atunci, brusc, ne trezim și auzim că cineva sună la ușă. Sub efectul unui singur zgomot extern „real“, am trăit în vis o poveste lungă, cu trecut,

prezent și viitor, iar ceea ce în stare de veghe a durat două secunde, în dimensiunea vieții onirice a devenit o lungă poveste.

Ființa noastră are trei straturi.

Primul strat este cel al conștiinței eului propriu, aflat în conexiune cu spațiul-timp, în care se aplică entropia, iar trecutul, prezentul și viitorul se scurg în sens unic, lent și mortal.

Al doilea strat este nivelul psihic, care – după exemplul visului – poate interschimba oricând prezentul cu trecutul, cauza cu efectul, și care poate accelera sau încetini, după propriul său ritm, chiar și senzația timpului confuz.

Al treilea strat este cel al EU-lui nostru nemuritor, care nu cunoaște Timpul.

Timpul și moartea sunt noțiuni înrudite.

Cel Veșnic nu știe nimic despre Timp.

De remarcat că timpul este valabil numai cu privire la formațiunile preexistente: molecule, celule, obiecte, ființe din sfera lumii corporale – când intri în creuzetul misterios al lumii atomilor subdivizați *care au dat ființă lumii corporale* noțiunea de timp își pierde înțelesul.

Straniu, dar așa este: cel ce a dat naștere materiei, acel ceva nu este materie și cel care a creat lumea materială, experimentabilă prin simțuri, odată cu Timpul, acela nu trăiește în timp.

De ce este necesar ca toți oamenii să cunoască acest adevăr abstract?

Pentru că fără această revelație *nu există autocunoaștere autentică*.

Acea parte a sufletului nostru, care s-a identificat cu trupul, trăiește în Timp: celulele care pier, pielea plină de riduri, corpul nostru îmbătrânit sădesc în noi amărăciunea vremelniciei; viitorul ne aduce moartea ineluctabilă, falimentul tuturor dorințelor și strădaniilor noastre.

Cum spune Machbeth înaintea bătăliei decisive:

*Dar mâine și iar mâine, tot mereu
Cu pas mărunț se-alungă zi de zi,
Spre cel din urmă semn din cartea vremii,
Și fiecare „ieri“ a luminat
Nebunilor pe-al morții drum de colb
Te stinge, lumânare de o clipă!
Ni-e viața doar o umbră călătoare,
un biet actor, ce-n ceasul lui pe scenă
se grozăvește și se tot frământă.
Și-n urmă nu mai este auzit.
E o poveste spusă de-un nătâng,
Din vorbe-alcătuită și din zbucium
Și neînsemnând nimic.**

Este confirmarea tristă a *adhyasei*, a poruncii magice, care spune: „Trupul meu sunt eu“.

Sufletul nostru mai are însă o altă parte, inconștientă, care se află în contact permanent cu lumea creatoare a Veșniciei, acolo își are rădăcinile și de acolo își extrage forța.

Nu numai noi, făpturi însuflețite, dar până și fiecare moleculă a acestei cărți, pe care o ții în mână, se află în legătură cu nivelul cuantic regenerator al atemporalității; extrage forța necesară menținerii propriei existențe din acest creuzet ancestral, invizibil, care nu cunoaște timpul și, pe când moleculele hârtiei pier neconținut, concomitent apar altele noi, care le înlocuiesc; mâine sau chiar în clipa următoare nu vei mai ține în mână aceeași carte și totuși ea va fi aceeași, pentru că, în timp ce legea entropiei distruge în părți componente fibrele cărții, în același timp o altă lege creează altele noi în locul lor; aceasta este legea veșniciei, care funcționează

* În românește de Ion Vinea (nt. tr.).